

Dringend behoefte aan leveren of afnemen flexibel vermogen

Netbeheerders, dienstverleners en telers pakken congestie aan

De toenemende congestie op het landelijke elektriciteitsnet noodzaakt netbeheerders en afnemers om oplossingen te bedenken die de druk kunnen verlichten. Energiebedrijven werken mee aan diverse projecten waarin de glastuinbouw een prominente rol speelt. Door WKK's en lichtinstallaties flexibeler in te zetten, zijn regionale knelpunten op te lossen en valt er geld en energie te besparen. Daar komt wel het een en ander bij kijken.

Op tal van plaatsen in ons land wordt hard gewerkt aan verzwaring van het elektriciteitsnet, maar het gaat niet snel genoeg om de toenemende congestie voor te blijven. In sommige gebieden, zoals de Zuidplaspolder in Zuid-Holland, moeten bedrijven hun ontwikkelingsplannen zelfs bijstellen wegens structurele [capaciteitsproblemen](#) op het net (zie [figuur](#)).

Bruggen slaan

“De netverzwaring loopt door, maar op korte én langere termijn is het wenselijk om de

bestaande capaciteit slimmer te benutten”, zegt business developer Rudolf de Vetten van AgroEnergy. “Dat weten we al langer en daarom proberen wij al geruime tijd om bruggen te slaan tussen de sector en netbeheerders. De glastuinbouw heeft namelijk een groot potentieel om bij te dragen aan oplossingen.”

Netbeheerders onderkennen de wenselijkheid om samen te werken met partijen die flexibel vermogen kunnen leveren. “Dat resulteert in concrete projecten waarin we de mogelijkheden samen verkennen. Met de juiste prikkels, goede communicatie en [verregaande automatisering](#) kan er heel veel worden bereikt, is onze stellige overtuiging.”

Pilot levert leerpunten op

Het energiebedrijf uit Delft ontwikkelt en exploiteert een breed portfolio van energiediensten, waaronder een handelsplatform, die aangesloten bedrijven kunnen benutten om hun energieplaatjes op efficiënte wijze sluitend te krijgen. In september vorig jaar startte Stedin een kortlopende pilot in samenwerking met AgroEnergy, Tenergy, ETPA en vijf aangesloten teeltbedrijven, waarin de moge-

lijkheden voor een actievere rol in [congestie-management](#) werden verkend.

Energiebeheerder Jeroen van Es legt uit: “Het idee is om tot biedingen te komen waarmee we de grootste pieken en dalen op het net kunnen afvlakken. Dat vergt nauwe samenwerking met de achterliggende bedrijven, want zij moeten bereid en in staat zijn om op afroep van de netbeheerder [extra vermogen](#) te leveren of af te nemen. In deze pilot is gebleken dat we daar in principe in kunnen voorzien en dat er nog wat slagen te maken zijn. Zo ging er nog vrij veel tijd overheen om tot een concrete bieding te komen, werden de biedingen niet altijd nagekomen en kwam er nog veel handwerk aan te pas, wat het systeem [foutgevoelig](#) maakt. Dat zijn leerpunten en in die zin heeft de pilot zijn waarde bewezen.”

Landelijke proef

Het project, dat in december werd afgesloten, vormde een welkome opmaat voor een samenwerking met Tennet, die net in gang is gezet. De uitgangspunten zijn vergelijkbaar, met dien verstande dat Tennet het landelijke net onder beheer heeft en dat er enkele nieuwe uitdagingen zijn geformuleerd.

De Vetten: “We hebben opnieuw vijf bedrijven bereid gevonden om mee te werken, die verspreid liggen over het hele land. Afhankelijk van de plaats waar zich een knelpunt aandient en de omvang daarvan, vragen we aan één of meerdere bedrijven om op congestiemomenten WKK-vermogen te mobiliseren voor levering aan het net.”

Om maatwerk te kunnen bieden aan zowel teler als netbeheerder heeft AgroEnergy eerst vastgesteld wat de [flexibele capaciteit](#) is waarover de bedrijven beschikken. Dit vereist inzicht in de beschikbare vermogens, belichtingsregimes, buffercapaciteit en -benutting, CO₂-behoefte en resterende contractruimte.

Beter automatiseren

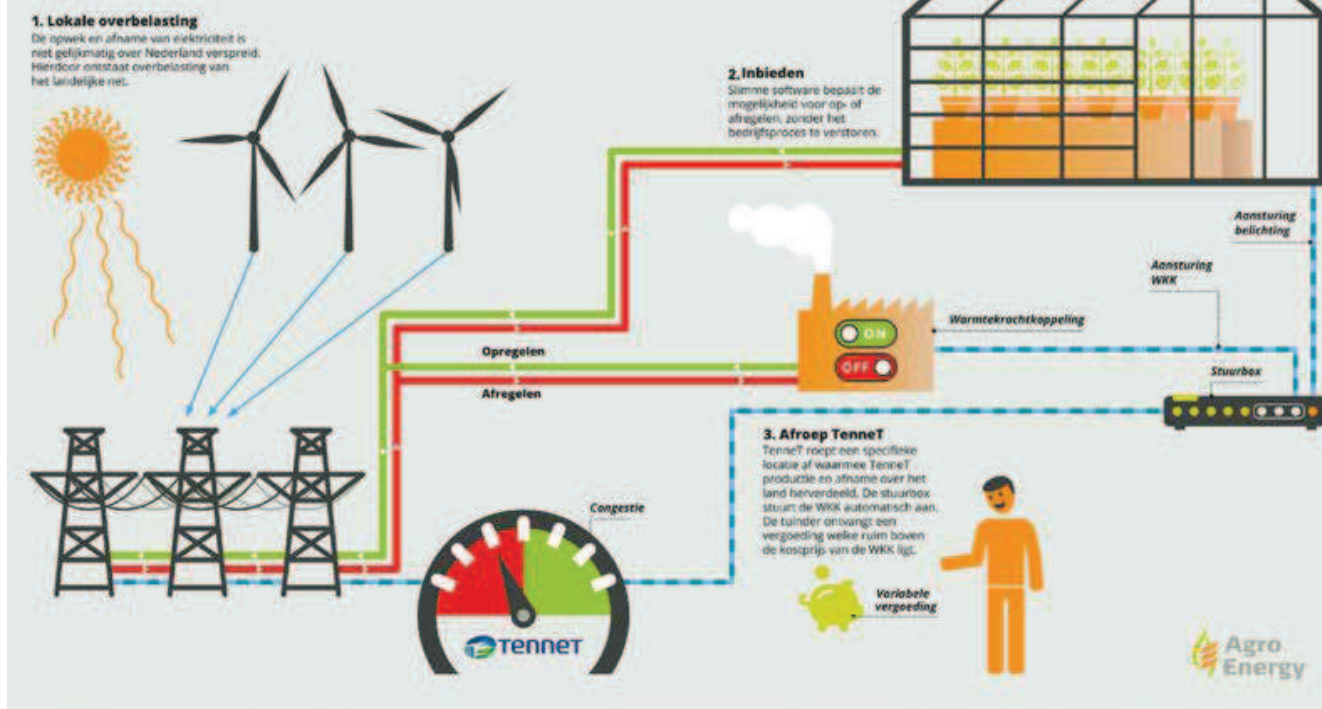
“Een tweede belangrijk verschil is dat we de afstemming nu beter automatiseren”, vervolgt De Vetten. “Om deze of andere oplossingen met een vergelijkbare strekking voor beide partijen werkbaar te maken, moet je syste-

“Vier jaar wachten kunnen we niet, want teruggaan in belichten is echt geen optie”, stelt rozenteler Daniël van den Nouweland.

Congestiemangement

Hoe werkt het?

men ontwikkelen waarbinnen telers realtime concrete voorstellen krijgen voorgeschoteld, waarop zij alleen maar ja of nee hoeven te zeggen. Idealiter zijn alle systemen zodanig aan elkaar **gekoppeld en gewaarborgd**, dat de afstemming en de aansturing van de installaties **volledig automatisch** verlopen. Zover is het nog niet, maar het is goed om te zien dat we die kant op bewegen. In de zomer hopen we dat het project voldoende antwoorden

heeft opgeleverd om het in onze bieddiensten te kunnen integreren.”

“Dat zou goed nieuws zijn voor onze klanten, want die kunnen er echt geld mee verdienen”, merkt Van Es op. “Het zou ook goed nieuws zijn voor de landelijke en regionale netbeheerders, want die krijgen dan in relatief korte tijd veel **flexibel regelvermogen** tot hun beschikking.”

Structurele congestie

In sommige knelpunten stelt de congestie op het elektriciteitsnet tuinbouwbedrijven voor acute dilemma's. Eén van die bedrijven is kwekerij Marjoland in Waddinxveen, aan de rand van de Zuidplaspolder.

De grootste rozenkwekerij van het land verbruikt de laatste jaren minder warmte, waardoor een WKK, waarvan het contract binnenkort afloopt, in dat opzicht geen vervanging behoeft. “Ons stroomverbruik is vanwege de toegenomen **belichtingsintensiteit** wel gestegen. Het zou slimmer en groener zijn om de motor niet te vervangen en meer stroom van het net te halen”, licht venoot Daniël van den Nouweland toe.

Nieuwe motor

Van de netbeheerder kreeg het bedrijf te horen dat een extra aansluiting er voorlopig niet inzit. Dat zou op zijn vroegst kunnen in 2023. Collega's in de omgeving kampen met dezelfde beperkingen. De ondernemer heeft nog geen knopen doorgehakt, maar ziet weinig moge-

lijkheden om de aangewezen route te kunnen volgen.

“Vier jaar wachten kunnen we niet, want teruggaan in belichten is echt geen optie”, vervolgt hij. “Geen aansluiting kan dus betekenen dat er toch een **nieuwe motor** moet komen. Het is jammer dat tuinbouwbedrijven door congestie in hun ontwikkeling en transitie worden geremd. Duurzaam produceren staat hoog in ons vaandel en we zouden graag **minder aardgas** verbruiken. We zijn daarvoor ook afhankelijk van derden en daar wringt nu de schoen. Om door te kunnen pakken moeten de knelpunten snel worden weggenomen.”

Samenvatting

In verschillende projecten werken netbeheerders, telers en dienstverleners aan concrete oplossingen om de congestie op het net beter beheersbaar te maken. Glastuinbouwbedrijven kunnen vaak veel flexibel vermogen leveren of afnemen en daaraan is dringend behoefte. Realtime inzicht in het beschikbare flexvermogen en de noodzaak om snel concrete biedingen op de energiemarkt te kunnen realiseren stellen hoge eisen aan de onderlinge datacommunicatie en automatisering.

Rudolf de Vetten: “In de zomer hopen we het in onze bieddiensten te kunnen integreren.”